

VAALAN YHTENÄISKOULUN KRIISITOIMINTAOHJE

Tärkeitä puhelinnumeroita

Yleinen hätänumero	112
Ylätalon kanslia	5360196
Alatalon kanslia	5360187
Ylätalon op.huone	5360195
Alatalon op.huone	5360189
Lukion kanslia	5360145
Lukion op.huone	5360190
Poliisi	112
- Vaalan poliisit	0718765370
- Kanslia	0718765371
Palolaitos	5361 000
Ambulanssi	112
- sairaankuljetus	112
Terveyskeskus	
- Neuvonta	5360 300
- kouluterv.hoitaja Vesterinen	5360 192
- työterveyshoitaja Ratava	5360 326
- psykiatri Saara Räsänen	0400-855905
SPR / VaPePa	
- Lauri Ratava	0400-680 717
Sivistystoimen osastopäällikkö	0400-855941
Vaalan lukion rehtori	0400-855941
Vaalan yhtenäiskoulun rehtori	0400-855944
Vaalan yhtenäiskoulun opo	0400-855907
Vaalan yht.koulun ap.johtaja	0400-855943
Vaalan seurakunta	
- seurakuntapastori	
- kirkkoherra Piirola	0500-314159
Talonmiehet, päivystys	040-5050560

JOHDANTO

Elämä on arvaamatonta. Lapset ja nuoret elävät periaatteessa huolettominta aikaa elämästään. Silti koulumaailmassa ja vapaa-ajalla heitä itseään tai heidän lähipiiriään voi kohdata yllättävä tapahtuma, onnettomuus tai kuolemantapaus. Maailma on pienentynyt viestintävälineiden kehityksen myötä. Myös kaukaiset suuronnettomuudet tulevat lähelle.

Viime vuosikymmeninä on tehty tutkimuksia onnettomuuksien yhteydessä ilmenevien psyykkisten reaktioiden vaikutuksista ihmisten psyykkiseen terveyteen. Tutkimuksissa on todettu psyykkisen ensiavun tarve kriisitilanteissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön suosituksen (Traumaattisten tilanteiden psykososiaalinen tuki ja palvelut, 1998) pohjalta kunnat ovat laatineet suunnitelmia kriisitilanteita varten.

Tällä toimintaohjeella pyritään turvaamaan oppilaille ja koulun henkilökunnalle annettavan psyykkisen kriisiavun järjestäminen. Laadittu ohje helpottaa toimintaa äkillisessä tilanteessa toimien tavallaan muistilistana.

Traumaattisten kokemusten käsittelyyn on luotu omat psykologiseen tietämykseen perustuvat menetelmät. Toiminnan tavoitteena on nopeuttaa ja tehostaa onnettomuuden aiheuttaman psyykkisen vamman käsittelyä. Kunnan oman kriisiryhmän jäsenet ovat koulun käytettävissä. Mikäli kriisi koskettaa myös ryhmäläisiä, Oulun Traumaterapiakeskuksen tai lähellä toimivien kriisiryhmien apu on saatavissa.

1. Kuolemantapaukset

1.1. Oppilaan kuolema

- 1) Koulun rehtori on yhteydessä viranomaisiin (poliisi, terveyskeskus, kriisiryhmä), kutsuu henkilökunnan koolle ja jakaa tietoa tapahtuneesta. Sovitaan siitä, mitä ja miten asiasta kerrotaan oppilaille ja huoltajille ottaen huomioon viranomaisten ja omaisten toivomukset, kuka menee surunvalittelukäynnille, vainajan kotiin ym. esille tulevista käytännön asioista. Rehtori huolehtii myös itse tai antaa jollekulle toiselle opettajalle tehtäväksi sopia suruliputuksesta talonmiehien kanssa.**
- 2) Koko koulu kootaan yhteen, rehtori kertoo tapahtuneesta. Vietetään lyhyt muistohetki. Pöydälle asetetaan valkoisen liinan päälle kynttilä ja kuva vainajasta, jos mahdollista.**
- 3) Luokissa jatketaan tapahtuman käsittelyä oman opettajan/luokanvalvojan johdolla. Huolehditaan siitä, ettei kukaan oppilas jää yksin surunsa kanssa.**
- 4) Kriisiryhmä tulee koululle, kun tapahtumasta on kulunut 2-3 päivää. Kriisiryhmän apua annetaan erikseen vainajan luokalle, muille oppilaille ja henkilökunnalle.**
- 5) Oppilaille jaetaan kotiin vietäväksi tiedote tapahtumasta, jos se katsotaan tarpeelliseksi.**
- 6) Koulun edustajat (opettaja/luokanvalvoja, oppilastovereita) voivat käydä surunvalittelukäynnillä vainajan kotona ja vievät kukkasia.**
- 7) Hautajaisiin osallistutaan vainajan omaisten toiveitten ja kutsun mukaisesti. Vainajan luokka voi käydä myöhemmin myös haudalla opettajansa johdolla.**

1.2. Henkilökunnan jäsenen kuolema

- 1) Koulun rehtori kutsuu henkilökunnan koolle ja tiedottaa tapahtuneesta. Sovitaan tiedottamisesta kouluyhteisön jäsenille, suruliputuksen hoitamisesta ym. käytännön asioista.**
- 2) Koko koulu kootaan yhteen, ja rehtori kertoo tapahtuneesta. Vietetään lyhyt muistohetki (kynttilä, kuva).**
- 3) Tapahtumasta keskustellaan tarpeen mukaan luokissa oman opettajan johdolla.**
- 4) Kriisiryhmä kutsutaan koululle ja työtovereille ja muille sitä tarvitseville tarjotaan kriisiapua.**
- 5) Koteihin lähetetään tiedote kuolemantapauksesta.**
- 6) Tehdään surunvalittelukäynti kotiin.**

1.3. Oppilaan omaisen kuolema

- 1) Luokanvalvoja/opettaja tiedottaa tapahtuneesta henkilökunnalle.
Mikäli asiasta niin sovitaan omaisten kanssa, tiedotetaan myös luokalle.**
- 2) Asiaa käsitellään tarvittaessa luokan kanssa.**
- 3) Oppilaan oma luokka muistaa vainajan omaisia kukkasin/kortein tai sen edustajat käyvät surunvalittelukäynnillä.**

2. Kouluyhteisöä koskettava vakava tapahtuma

2.1. Koko kouluyhteisöön koulupäivän aikana kohdistuva vakava tapahtuma (esim. tapaturma, onnettomuus, tulipalo)

Noudatetaan pelastussuunnitelmaa

2.2. Yksilöön kohdistuva vakava tapahtuma

- 1) Tilanteessa läsnä tai lähellä oleva aikuinen pyrkii puuttumaan tapahtumaan ja lopettamaan sen, jos mahdollista. Hän hälyttää apua ja huolehtii uhrista ja muiden oppilaiden turvallisuudesta.**
- 2) Uhri lähetetään terveyskeskukseen ja otetaan yhteyttä poliisiin tai muuhun viranomaiseen.**
- 3) Oppilaille asiasta tiedotetaan yhdessä sovittavien periaatteiden mukaan asian luonteen huomioon ottaen.**
- 4) Koteihin tiedotetaan samoilla periaatteilla kuin kohdassa 3.**
- 5) Kriisiapua hankitaan tarvittaessa.**

2.3. Kouluajan ulkopuolinen vakava tapahtuma

Koulussa sovitaan tapahtuman luonteen ja huoltajien toiveet huomioiden siitä, miten laajalle oppilasjoukolle ja miten asiasta tiedotetaan. Muistetaan esim. sairaalaan joutunutta oppilastoveria sopivalla tervehdyksellä.

Mikäli on kyseessä onnettomuus tai katastrofi, joka ei suoranaisesti kosketa kouluyhteisöä, ollaan valmiita keskustelemaan ja vastaamaan oppilaiden kysymyksiin sekä seuraamaan tapauksen aiheuttamia mahdollisia pitkittyneitä reaktioita oppilaissa.

2.4. Epäily päihteiden käytöstä

- 1) Epäilty toimitetaan kouluterveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen ja opettaja/luokanvalvoja ottaa yhteyttä huoltajaan.**
- 2) Tarvittaessa asiasta keskustellaan yleisellä tasolla oppilaiden kanssa.**
- 3) Jos oppilas on päihtynyt ja myöntää sen, eristetään hänet muista oppilaista ja kutsutaan huoltaja koululle. Jos huoltaja ei voi tulla hakemaan oppilasta, järjestetään oppilaalle kyyti. Huoltajaan otetaan aina yhteys.**
- 4) Muuten sovelletaan koulun normaaleja rangaistustoimia.**

